

slag, og jeg ønsker dem gennemførte. Naturligvis kan der være Enkeltheder, som jeg ikke i et og alt kan slutte mig til. Men, som jeg udtalte før, jeg tror ikke, der er nogen Grund til, ved disse mange Dages Forhandling, at dvæle særlig der-ved, de ere mer eller mindre berørt af andre og ville komme til Behandling i Udvalget. Kunde vi faa dem gennemførte i denne Samling, tror jeg, det er det vigtigste, og jeg vilde anse det for et saa stort Fremskridt, at hvis vi ikke naa mere, var det godt naaet.

Sluttelig skal jeg dog ogsaa sige et Par Ord om det Forslag, som særlig er til Behandling nu, nemlig om Menighedsraad. Jeg er aldeles enig i den Grundtanke, som ligger bag dette Forslag; hvis man, vel at mærke, i det hele for Tiden skulle lovgive paa dette Omraade. Men det maa jeg sige — og det falder jo godt i Traad med mine Udtalelser under Finanslovbehandlingen — at egentlig paatrængende forekommer det mig ikke at være. Jeg skal ikke nægte, at under disse Dages Forhandling har jeg en og anden Gang faaet Tvivl, om det i det hele var ønskeligt at faa dette Forslag gennemført, eller om det vilde naa det Maal, som vi, der ere enige i den Grundtanke, det er Udtryk for, tilsigtede. Jeg er i og for sig glad over, at Spørgsmaalet er stillet til Drøftelse, og skulde den Drøftelse gaa hurtigere, end den sidste ærede Taler syntes at antyde, og end jeg tænker mig Muligheden af — jeg er enig med ham i, at en stærk og indgaaende Overvejelse paa dette Omraade vist var ønskelig —, jeg skulde denne Drøftelse føre til noget, vil jeg ikke undlade ved denne Lejlighed at gøre opmærksom paa to Ting, som for mit Vedkommende ville være afgørende med Hensyn til min Stilling til den endelige Afstemning over dette Forslag. Der er allerede rørt ved den af flere ærede Talere. Jeg ser nemlig ikke rettere, end at, hvis disse Tanker skulde have Lovsform og virke ude i Livet, maa vi forlange, at det bliver Flertallet inden for Sognemenigheden, som faar den Ret, som i Forslaget er tillagt Ministeren, nemlig af de 3 af Menighedsraadet indstillede at vælge den, som skal være Sognets Præst. Kun i det Tilfælde, at ingen af de indstillede naar at faa Flertallet af de afgivne Stemmer, kunde jeg finde mig i, at det blev Ministeriet, der da havde det afgørende Valg.

Der er fra forskellige Sider udtalt Ængstelse over, hvad der saa vilde ske, og navnlig over, at det, man kalder det kirkelig levende Folk, den levende Menighed,

de kirkelig stærkt vakte Folk af forskellige Retninger, stadig skulde komme i Mindretal, og de kunde da ikke finde sig tilfredse ved en saadan Løsning; der vilde ske dem Uret. Det tror jeg nu ikke. For det første gaar min Erfaring i den Retning ud paa — hyad ogsaa er ret rimeligt — at det ikke ere de døde, men de levende, der føre an. Og er det nu saa, at de kirkelig levende, de vakte, de mere bevidste Kristne inden for en Sognemenighed ere stærkt interesserede i en eller anden Retning, mener jeg ogsaa, at da ville de mange Steder faa Ledelsen. I alt Fald gælder det i Landkredsene. Der er ikke saadan nogen bevidst, positiv Modstand mod det grundkristelige. Tværtimod er der som Regel hos alle, selv hos dem, man — jeg mener med liden Føje — kalder de døde Menighedsmedlemmer, en tidt stor Ærbødighed netop paa dette Omraade. Jeg tror derfor, at ofte vil det gaa saaledes, at de kirkelig mere bevidste Medlemmer inden for en saadan Kreds blive de ledende, faa Flertallet og altsaa faa deres Præst ansat, og saaledes ere de tilfredsstillede. Man har sagt, at der er Fare for, at de troende Præster, de, som man kalder levende, ingen Steder faa Ansættelse. Det kan slet ikke tænkes. Vi ville faa det ganske som nu, at alle forskellige Præster efterhaanden ville faa Ansættelse. De have jo alle det Stempel, de skulde have — jeg mener, de have gennemgaaet den nødvendige Præsteskole, ere ordinerede o. s. v., ikke at tale om, at der er vraget mellem dem, inden de komme paa Valg i Menighederne. Der bliver med andre Ord kun Valg imellem de samme, som der er Valg imellem nu. Derfor forekommer det mig, at man ikke kan have noget imod det, jeg nævnte, at Flertallet faar Valgretten i Stedet for Ministeren, og at man paa den anden Side ikke behøver at frygte for, at man ikke skal faa Plads saa vel til de mere religiøse eller, hvad man vilde kalde, de mere levende Præster eller til Præster af en enkelt Retning, som til andre. Jeg tror, at de ville fordeles paa en Maade, der vil være tilfredsstillende i langt stærkere Grad end den nuværende. Og jeg ser ikke, der sker Mindretallene nogen Uret, hvad enten det ere levende eller døde Mindretal. De levende, de virkelig Kristne kunne aldrig beklage sig i saa Henseende. De ville altid sige: Godt og vel og Tak til, naar de maa faa Lov til at være her. Deres Stilling er, som den højtærede Minister forleden meget rigtigt og træffende bemærkede, tjenende. Det er Kristendommens Aand i det hele